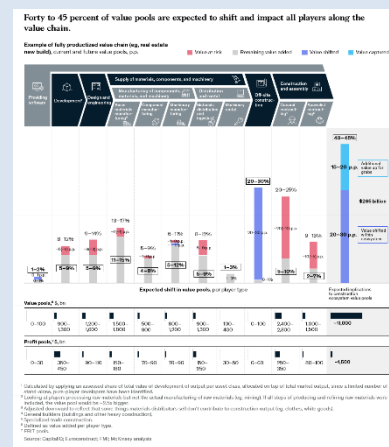

Utvendende ledd hos mindre aktører representerer den delen av byggenæringen som kanskje er minst digitalisert og industrialisert. De som beveger seg på mindre byggeplasser der det føres opp mindre leilighetsbygg (lavblokker) eller eneboliger ser ut til å ha havnet nederst i bunken når det skulle finnes fokusområder for digitalisering – og det er forståelig! Hos disse mindre aktørene er det ikke tonnevis med påvirkningskraft til å endre en hel bransje, og heller ikke nødvendigvis identifisert et behov for å drive bransjen videre utover de lokale prosjektene som gjennomføres. Risikoen ved å ikke delta i industrialisering gjennom digitalisering vil være at disse mindre aktørene går glipp av omsetningsmuligheter og fortjeneste som tilfaller de i verdikjeden som er bedre egnet til å industrialisere sin drift.

Kompetanse og erfaring er «varer» som er vanskelig og prise – samtidig som de kan oppleves uunnværlige. I Norge er lønn og teknologi to sterke deler av de fleste næringer og industrier – der høye lønnsutgifter besvares med utvikling av teknologi og gjennomføringer som

Prefabrikasjonsforetak har gode muligheter til å industrialisere og digitalisere sin drift – og på denne måten risikere den lokale tømreren til sist å bli en lokal montør av elementer som er fabrikkert helt andre steder. Og i noen tilfeller elementer fabrikkert i andre land. På denne måten kommer erfaring og kompetanse til å flyttes gradvis lengre bak i verdikjeden – vekk fra byggeplassen. Om med det vil potensielt også mye av omsetningsmulighetene omfordles i verdikjeden, bort fra de generelle entreprenørene på byggeplass

Dersom de mindre aktørene som representerer produserende ledd lokalt på byggeplass skal befeste sin posisjon og verne om sitt virke, og dermed opprettholde kompetanse og erfaring, er

de nødt til å finne måter som direkte eller indirekte skaper merverdi for seg og sine kunder.

Og her kan digitale verktøy bidra. Tid må spares og erfaring samles. Data må skapes og deles. I små markeder, eller geografiske områder er det identifisert et behov for å samarbeide for å utnytte digitale verktøy og hjelpemidler. Den enkelte aktør kan oppleve at digitalisering tar for mye tid og krever for mye kompetanse. Og dermed leier disse heller inn kompetanse og erfaring som gjerne sitter plassert i sentrale områder og administrerer fra kontorer langt fra byggeplass. Det være seg timeføring, kalkulasjon eller materiallevering.

Motivasjonen for å industrialisere og skape merverdi må ligge i å selv være i stand til å beholde penger som tidligere har måtte blitt brukt til å leie inn tjenester fra andre. Og det kan være tungt og vanskelig å bedrive alene på hver sin høyde eller i hver sin VW Caddy!

De enkelte mindre aktører motiveres kanskje ikke av å utvikle en hel bransje videre – men de må medregnes for å kunne bidra til at den nasjonale byggenæringen får et bedre fotfeste i et internasjonalt konkurransefelt. Og det krever innsats fra de store aktørene og sentrale myndigheter. Sammen kan de mindre bidra stort, men de kommer ikke langt alene!

I nær fremtid må det kunne fokuseres på deriblant disse punktene for digitalisering av mindre aktører;

- Reduserte kostnader knyttet til digitalisering av mindre aktører
- Lavt brukergrensesnitt for bruk av digitale verktøy de mindre aktører kan dra nytte av
- Deling av erfaring og data mellom små aktører
- Klart budskap om at digitalisering av de minste, enkleste prosesser hos mindre aktører vil kunne bidra mye dersom mange aktører deltar
- Forskning og utvikling må finansieres fra sentralt hold med egne prosjekter og mål for mindre aktører

Alle som drar i samme retning kan bidra til at bransjen både lokalt, regionalt og nasjonalt utvikler seg. Det må ikke undervurderes at de mindre aktørene kan industrialisere gjennom digitalisering – og samtidig må det settes et tak på hvor digitaliseringen hos mindre aktører slutter. Det vil ikke være mulig at de mindre aktører vil få høyere merverdi gjennom å benytte

seg av alle verktøy tilgjengelig, de mindre må heller se hvilke prosesser som på enkleste måte kan utvikles gjennom digitalisering.

Fremtiden

Målet med digitalisering av mindre aktører må være å skape merverdi for seg og sine kunder, gjennom å industrialisere driften gjennom akkurat digitalisering. Erfaringer og etterkalkulasjoner må innarbeides, deles og utvikles.

Modenheten for digitalisering kan virke lav til tider – samtidig er nysgjerrighet og ønske om utvikling noe som er fremtredende for de fleste yngre aktører. Her må det samarbeides og legges til rette for å motivere til digitalisering – for hva risikeres hvis vi ikke tar del i utviklingen?

Digitalisering kan bidra til at det manuelle håndverket bevares også inn i utviklingen og fremtiden!